

Quarto apostolos quibus in se erat malo exemplo corrumpebat. unde postquam ab apostolis exiit dixit Christus. **Jo. xij.** Nunc clarificatus est filius hominis. Erat enim iudas cum apostolis sicut diabolus cum angelis. lupus cum agnis. et accipiter cum columbis. et ideo collegium apostolorum non fuit clarum. sed ipso recedente clarificatus est Christus in eo. **¶** Secundo fit mentio de plari digni. scilicet matthei subrogatione. cum dicitur. **Opus** ter ergo ex his viris qui nobiscum sunt congregati etc. Circa cuius electionem quatuor tanguntur. **¶** Primo est commendatio eligendi. Commendatur autem a tribus. scilicet a magnanimitate persistentie in hoc quod vocatur vir. i. virilis. **¶** Non enim fugit ut mercenarius sed persistenter stetit ut pastor bonus. **¶** Gre. Mercenarius fugit non mutando locum sed subtrahendo solacium. fugit quia iniusticiam vidit et tacuit. fugit quia sub silentio abscondit. **¶** Secundo commendatur a perfectione scientie. Fuit enim in scola Christi quantum ad incarnationem. unde dicitur. **Omni tempore quo intrauit etc.** quantum ad consummationem cum dicitur. **Et exiit dominus Iesus inter nos etc.** quantum ad persecutionem. unde dicitur. **Incipiens a baptismo iohannis.** quantum ad terminationem. unde sequitur. **Usque ad diem quo assumptus est a nobis.** **¶** Tercio commendatur a sanctitate vite que apparet ex nominis interpretatione. quia interpretatur purus. **¶** Et apostolorum electione. quia de tanto numero ipsum cum ioseph statuerunt. **¶** Ex divina approbatione. quia deus ipsum alteri prelegit. **¶** Secundo tangitur electorum commendatio. cum dicitur. **Et statuerunt duos.** Que quidem commendabilis est ex ratione numeri zeli et meriti. Ipsa enim fuit magna quantum ad numerum. quia de centum et viginti electoribus nullus discors dicitur. Fuit sana quantum ad zelum. quia statuerunt mattheum extraneum. nulli apostolorum propinquum ut ostendatur quod illa electio non amore carnali fiebat. sed ex zelo dei. Fuit digna quantum ad meritum. quia ipsi electores et ipse electus magni meriti extiterunt. **¶** Tercio tangitur electi confirmatio. cum dicitur.

Et cecidit foras super mattheum. Quidam namque de apostolis prius fuerunt electi. et postmodum in pentecoste confirmati. **¶** Psal. Ego perfrui manu columnas eius. per quod datur intelligi quod electus non est statim confirmatus sed prius in fama et persona examinatus. Quidam fuerunt electi sed non confirmati sicut iudas per quod datur intelligi quod aliquis quantumvis sit electus non est confirmatus quando scilicet non est dignus vel rite electus. Aliqui fuerunt sicut electi et confirmati. sicut mattheus qui ab apostolis erat electus. et mox a spiritu sancto confirmatus. et sicut paulus qui dicitur. **Gal. i.** Paulus electus non ab hominibus. scilicet electus. non per homines. sed per Iesum Christum. per quod datur intelligi quod aliquis mox ut est electus est confirmatus. quando scilicet perficitur de electionis forma et persone sufficientia. **¶** Quarto tangitur ipsius confirmatio iurisdictio. cum dicitur. **Et annumeratus est cum quibus apostolis.** Tribus namque modis iurisdictio ordinaria est assecutus. **¶** Primo per ipsam suam electionem confirmatam. **¶** Secundo per legem animatam. princeps enim est lex animata. Et quo ad iurisditionem ordinariam preferenda equipollent lex animata et inanimata. **¶** Ista lex animata est spiritus sanctus quem ipse cum ceteris apostolis accepit. **¶** Et ideo iurisditionem ordinariam ab eo sortitus est. **¶** Tercio per consuetudinem prescriptam et approbatam. **¶** Obtenit enim est a divina consuetudine quod quicumque minister a deo iurisditionem ordinariam sortitur. sicut patet in iheremia propheta. qui cum a deo mitteretur dictum est ei. **Ecce constitui te hodie super gentes et regna.**

¶ De sancto Gregorio. Sermo. j.

¶ **G**onouissimus vigilavi et quasi qui collegit racemos post vindemiatorem. vindemiaui in benedictione dei et ipse speravi. et quasi vindemiaus impleui torcular. **¶** Eccl. xxxij. Magna humilitas beati gregorii. qui cum fuerit doctor excellentissimus. tamen vocat se

novissimū et cum in sacra pagina magnas
 vias. i. libros collegent. se tñ colligisse ra-
 cemos asserit. In vñbis igit a. iij. pñeda-
 tur. Primo a pñunda humilitate cordis
 in eo q̄ vocat se novissimū. et colligentē ra-
 cemos qui tñ vt dictū dī fuit eximius do-
 ctor et collegit sensus pñundos. **¶** 2º autē
 doctoris huilitas in sua doctrina maxime
 apparet q̄tum ad q̄tuor. Primo q̄ scrip-
 ta sua in pparatōe alioz vilia reputabat.
 Unde dixit in epla ad innocentū affrice
 pñfectū Si delizioso cupitis pabulo sa-
 ginari beati aug⁹. opuscula legite et ad cō-
 paratōem illius similitudinis nēm fufutem
 non q̄ratis. Scōdo q̄ scripta sua q̄diu vi-
 ueret publicari nolebat. vnde ait ibidem
¶ Necq̄ em̄ volo dñ in hac carne suz. si qua
 me dixisse ptingit ea facere vñbis inno-
 tescere. Tercio q̄ aliquē puluereq̄ huma-
 ne laudis furtim surripi se cognoscebat.
 Vñ ait in fine moralū. Dñ radicez pure
 intentōis aspicio deo quidē ex ea me sum
 mopevoluisse placere pñosco. sed eidez
 intentōi furti. sed nescio quō hūane lau-
 dis appetitus interfert q̄ cū iā postmodū
 tardius q̄ discerno inuenio me alit̄ agere.
 qd̄ scio me alit̄ inchoasse. Quarto q̄ ne
 aut mala incaute aut bona nō bene dixisse
 merebat. vnde ait. Et quidē mala me a-
 liqñ dixisse etsi nō inuenio. tñ q̄ oīo non
 dixerim nō defendo. Bona vero si q̄ diui-
 nitus accipiēs dixi. meo vñq̄ iudicio mi-
 nus me bene dixisse pñiteor. Scōdo pñen-
 dat a vigilantiā sollicitudinis cū dñ. Vi-
 gilauit. vnde et greg. interpretat̄ vigilās.
 Vigilauit aut̄ tripl̄. Primo q̄tum ad
 se pñite pñfectōem. Cuius quidē pñfectio-
 nis tria erant signa. s. q̄ terrena despiciet̄
 bat. celestia appetebat. et mortē desiderat̄
 bat. Ista tria ponit in plogo sup̄ dyalo. d.
¶ Infelix alius meus mem̄t̄ q̄lis fuit. quō
 ei latēna cuncta subtererat in monasterio
 q̄ nulla nisi celestia cogitare cōsueuerat.
 q̄ mortē quoq̄ pene cunctis pena est scz

vt ingressum vite et laboris sui premiū a-
 mabat. Scōdo vigilauit q̄tum ad deū p
 pñemplatōem. Contēplabat quidē dei ma-
 testatē in orōe **Ecc̄i. xxxix.** Cor suū tradi-
 dit ad vigilandū diuiculo ad deū q̄ fecit
 eū. **¶** Contēplabat dei veritatē in lectōe.
¶ **Ibi. iij.** Luxero vigila. et in oībus la-
 bora. opus fac euangl̄e. **¶** Ipseq̄ pñem-
 plabat bonitatē dei in meditatōe. **¶** Pro-
 uer. viij. **¶** Brūs qui audit me et vigilat ad
 fores meas cotidie q̄ inueniet me. q̄ aut̄
 inuenit me inueniet vitā. **¶** In hīs em̄
 tribz maxie emicuit beatus greg. s. in orā-
 tō. in legendō et in meditatōe. Tercio vigi-
 lauit q̄tum ad pñimū p sollicitā pñitio-
 nē. Accario em̄ vigilare voluit. sciens se
 datū in speculatore in medio hostiū. **Eze-
 chi. iij.** Speculatorem dedi te domui isrl̄.
¶ In pastore in medio lupoz. ideo voluit
 vigilare cū iacob qui dicebat **Gen̄. xxxj.**
¶ Die noctuq̄ est uidebar et gelu. iugiebat
 q̄ somnus ab oculis meis. In guberna-
 tore in medio fluctuū. vnde periculosum
 esset si gubernator dormiret. **¶** Prover. xxiij.
¶ Ene sicut dormiens in medio maris et q̄
 si sopitus gubernator amisso clauo. Tercio
 commendat a spe et fiducia diuine miserati-
 onis cū dñ. in benedictōe dei et ipse sp̄auit
 Valde em̄ de dei miseratōe sperare potuit
 qui tanti meriti extitit q̄ potuit in deum
 qñ scz per orōes ipsum ad mīam inclina-
 uit q̄ trayano a pena eterna pñecit. **Gen̄.**
¶ xxxij. Si dñ fortis fuisti. **¶** Potuit in
 angelū. q̄ ipsum placauit. Cū em̄ grego-
 rius p peste oraret vidit angelū gladium
 cruentatū tergentē et reponentē. Potuit
 in dyabolū. q̄ ipm fugauit. Nā facez de
 manu petri accipiens oseius et faciem ex-
 cussit et ad modum ethiopis demigrauit.
 Potuit in celū. q̄ in eius obsequiū colū-
 nā ignis destinauit. Potuit in infernum
 qñ vt dictum est aīam trayani abinde su-
 is precibz eduxit. Potuit in purgatoriū
 qñ quendā monachū in excomunicatiōe
 i. iij.

defunctum lecta sup eius fouea absolu-
tōis cedula de purgatorio extraxit prout
ipse postmodū apparēs asseruit. **Quarto**
pmedat a copia doctrinaz et instructōis
cū dicit Et quasi qui vindemiāt repleui
torcular. Per torcular significatur sacra
scriptura. qz sicut i torculari sunt diuerse
vne. sic i sacra scriptura diuerse sunt sine
Vel significat eccia. qz sicut in torculari
vne debent exprimi. sic sacra scriptura in
fide eccie dē expōi. Vel significat qliber
fidelis aīa. qz deus sibi sicut in torculari
exprimit vinū gratie et sapientie. **Beatus**
em̄ greg. torcular sacre scripture impleuit
diuersis expōitōibz. Sicut em̄ in torcu-
lari sunt vne magne mediocres et parue
et racemi. sic in sacra scriptura sūt expōi-
tōnes magne anagōgice siue celestes. **Si**
unt mediocres. i. allegorice siue spūales
Sūt pue. i. tropoloyce siue morales. sūt
racemi. i. historice siue litterales. ipse em̄
oibz istis vīs et mōis sacra scripturā ex-
posuit. **Secūdo** impleuit torcular eccie offi-
ciorum. **Stare** fecit circa altare cantores
Ipse em̄ ordinauit missale et graduale. iō
dē **Stare** fecit circa altare cantores. **Dē**
dinauit hymnos. iō sequit. **In** sono eoz
dulces fecit modos. **Ordinauit** missas
iō sequit. **Dedit** in celebrationibz decus
Ordinauit officiū in septe hōis decantā-
dum pperuo. iō subdit **Ordinauit** templū
in psummatiōe vite. **Ordinauit** antipho-
nariū in maturimis specialiter decantādū
iō subdit **Et** ampliauit mane scītare dei.
Tercio impleuit torcular aīe varijs instruc-
tionibz. nam docet prelatos in pastoralī.
docet etiā subditos. **Sz** subditoz quidā
sunt incipientes. hos docet p exempla in
dialogo. quidā pfecti. hos docet in
omelijs. quidā pfecti. hos docet p ocul-
ta misteria. in expōitōne sup **Ezech.** hos
aut oēs docet in moralibz. **Ibi** em̄ instru-
unt prelati qualiter subditos regāt. inci-
piētes qualiter viuāt. pfectiētes qualiter

de virtute in virtute pfiāt. et pfecti qua-
liter psummatiōem apprehendant

De eodem Sermo. ij.

Quamane vigilat ad illam. s. sa-
pientiaz nō laborabit. **Sap. vi.**
Beatus grego. qui vigilans in-
terpretat ad sapiētiā demane vigilauit
qz in sua adolescētia querere cepit eā. **Et**
tantū desiderū in eo addiscēdi erat qlla
bores nō sentiebat. **Gen. xxi.** **Udebat**
ei dies pauci pre amoris magnitudine. iō
sapiētiā adinuenit. qz in libris sapiētie
vigilādo studuit qui sunt quinque libri. scz
liber pscientie. liber vite. liber sciētie. liber
gratie et nature. **Tres** enim primi signifi-
cant **Gen. p** tria ligna que erant in para-
diso. **Liber** em̄ pscientie significat p lignū
qd erat pulch visū. et ad descendū suauē.
qz pscientiā bonam deus intus libenter
et in ea delectat. **Liber** sciētie significat
p lignū sciētie boni et mali. qz p scientiā
bonum et malum cognoscunt. **Liber** em̄
vite significat p lignū vite qd erat in me-
dio paradisi. **Quartus** est liber gratie que
scribit hominē intus p virtutū varietatē
et foris p mox honestatem. **Ap. v.** **Vidi**
in dextera sedentis libz scriptum intus et
foris. **Quintus** est liber nature. i. creatu-
raz. in quo legere possunt tam sciētes qz
nesciētes. et cognoscere dei potētiā ex ma-
gnitudine. **Sapiētiā** ex ordine. bonitatē
ex fine. qz omnia sunt valō bona. **Isa. ix.**
Dabitur liber nescienti litteras. **In** his
quinque libris vigilādo studuit. et ab his
omnes libros suos extraxit et exēplauit.
Quia in his sic vigilauit. iō quinque ge-
neribz hōim ad quos spectat vigilari cō-
parari potest. vt habet **Ecc. xxxviii.** scz
aratori. pictori. doctoz. fabro. et figulo
Primo igitur vigilando studuit in libro
pscientie p viciōz extirpatōnē. et virtutū
plantatōnē. nam de corde suo eradicauit
supbiam et plantauit humilitatem. vnde
in litteris suis psumus seruus seruoꝝ dei

appellatur. Eradicauit auariciā et planta-
uit liberalitatem. qz ad paupes liberalissi-
mus erat. Eradicauit immundiciā et pla-
tauit puritatē. qz virgo fuisse credit. Ab
isto libro psclie extraxit et explanauit libz
moralium. qz ibi docet extirpatōem vitiōz
et plantatōem virtutū. **Iuxta .j. Constitui**
te sup gentes. i. sup malos gentilitate vi-
uentes. et super regna. i. sup bonos in qui-
bns deus regnat p grām vt. s. a. malis e-
uellas et destruas vitia. et in bonis edifi-
ces et plantes virtutes. Et qz in libro psclie
sic vigilando studuit. et libz moralium in
de extraxit. ideo pparatur aratori vigilanti
Cor inqz dabit ad versandū suos sulcos
et vigilia eius in sagina vaccaz. In libro
quidē moralium multos fecit sulcos. scz in
scriptura eradicādo dubietates. et plantā
**do veritates. In ecclia eradicando praui-
tatem hereticā et plantando catholicā fidē.**
In aia eradicando vitia et plantando vir-
tes. Et vigilas et studiū suū in sagina
vaccaz. i. in pinguedinē aia. Secūdo
sui duit in libro scie per pastoralis officij ple-
nam cognitiōem. Officiū enī pastorale ē
liber scie. qz sicut dicit greg. nazarenus.
Reuera mihi esse videt aris artium. et disci-
plina disciplinaz hoīem regere vel imbue-
re que est inter oēs aiantes. maxime mo-
ribz variis et voluntate diuersis. Ab isto
libro scie greg. extraxit et exemplauit libz
pastoralē in quo plene docet oēs pastores
Unde ait ibidē. Pensandū est ad culmē
regiminis quisqz qualiter perueniat. atqz
ad hoc ite perueniens qualiter viuat. et be-
ne viuendo qualiter doceat. et bene docēs
infirmitatē suā qzta pscideratōe cognos-
cat. De primo sic ait. Cū regiminis cul-
men impetrat si domus preuentus est qui
alijs pfit debet ex corde fugere et inuitus
obedire. De secundo sic dicit. Considerā-
dum est qz ad cām populi presul suscepit
quasi ad egrz medicus accedit. Quia ex-
go presumptōe pculsum mederi pperant

qui in facie vulneris portant. De tercio sic
dicit. Ab imperitis pastorale magisteriū
qua temeritate suscipiē qm ars est artium
regimen aia. De quarto sic dicit. Dū re-
ctor foris in mēso fauore circūdat inuis
veritate vacuatur. Et qz in hoc libro scie
sic vigilando studuit et libz pastoralē inde
extraxit. ideo assimilatur fabro vigilanti.
Vox inquit mallei innotat aurem eius et
vigilia sua ornavit inspectōem. Malle-
us ferz domat et in cūdē furnat et suauem
sonū generat. Sic prelari debent domare
duros et inquietos. psolari pusillanimes
infimos. et patienter se habere ad omēs.
Istam regulā tangit apls .j. **Iherusalem. v**
Rogamus vos frēs corripite inquietos
Tercius est liber vite scz xps in quo tra-
eus gregorius vigilando studuit. et inde
spūales delicias et delectatōes exhaurit
Ab isto libro extraxit et exemplauit expo-
sitiones quas fecit sup ezechielem. Neqz
enim tam pfunda et occulta misteria cog-
noscere potuisset nisi ea in libro vite habu-
isset et spiritus sanctus ei reuelasset. Unde
petrus dyaconus vidit spiritum sanctum
in columbe forma sup caput eius manen-
tem. et verba que dicebat inferentē. j. Cor-
inth. ij. Spūs omnia scrutat etiam pro-
funda dei. Et quia in hoc libro vigilando
studuit. et occulta misteria inde extraxit.
ideo assimilatur doctoz vigilanti. Unde
dicitur Sap. xxiij. Sapientiam omnium
antiquoz exquiret sapiens et occulta pro-
uerbioz exquiret. et in absconditis para-
bolarum conuersabitur. et sequitur. Cor-
suum tradet ad vigilandum diluculo ad
eum qui fecit illum. et in conspectu altissi-
mi deprecabitur. vbi ostenditur qz ad ista
occulta ascendit per pūnam et assiduam
meditationem. Unde dicit. Cor suū tra-
det ad vigilandum p cordis emundatio-
nem. vnde dicit. diluculo Ille enim dilu-
culo facit qz corde suo omne tenebrosū
expellit. et p deuotam orōem. vnde dicit.

Et in aspectu altissimi deprecabit. Quartus est liber gratie. et in isto studuit per omnem gratiarum et virtutum possessionem. Fuit enim et intus virtutibus ornatus. et foris honestis moribus decoratus. Ab isto extraxit exemplum ad hoc assimilatum pictori vigilanti vultus dei. Cor suum tradidit in similitudinem pictoris et vigilia sua perficiet opus. Ecce quodammodo picta est in officio ecclesiastico multiplici colore. Primum colore apposuit Christus quando dixit. Hoc est corpus meum. Secundum apposuerunt apostoli quando orationem dominicam in missa dicendam ordinauerunt et minorem symbolum apposuerunt. Tercium apposuit Ignatius qui psalmos per antiphonas dicendas statuit. Quartum apposuit Hilarius qui Gloria in excelsis deo proposuit. Quintum apposuit Nicena synodus que symbolum maiorem edidit. Sextum maiorem apposuit Athanasius qui fidem in psalmo. Quicunque vult salvus esse etc. explanavit. Septimum apposuit Ieronimus qui psalterium per feras distinxit. et gloria patri in fine psalmorum ordinauit. Octauum Ambrosius qui cantus hymnos et orationes fecit. Gregorius vero opus fecit et perfecit. quod graduale proposuit. missam ordinavit et totum officium tam diurnum quam nocturnum fecit. Quintus est liber nature. et in isto studuit per creaturarum considerationem. quia in ipsis vidit dei potentiam sapientiam et bonitatem. Et ab isto traxit libros quibus rudiores instruit. scilicet omelias et dialogum. Tales aliqui instruuntur verbis. et quantum ad hoc fecit omelias. et aliqui exemplis et quantum ad hoc fecit dialogum. Creature enim nos aliqui instruunt verbis. Psal. Celi enarrant gloriam dei. Aliqui exemplis. Psal. Preceptum posuit et non preteribit. Et quantum ad hoc assimilatum figulo vigilanti. vultus dicitur Cor suum dedit ut consummer linonem et vigilia sua mundabit fornacem. Ipse enim per verba et exempla illos qui erant in vase

conculie formavit in vasa glorie. iuxta illud Eccle. 1. Quasi vas auri solidum ornatum omni lapide precioso. Fecit enim ut essent vasa per gratiam redemptorum ut essent aurei per caritatem succedam. ut essent solidi per patientiam. ut essent germani per virtutum refulgentiam.

De eodem Sermo. iij.

Nepralim cecius emissus dans eloquia pulchritudinis. Gen. xlix. Tria namque sunt necessaria cuiuslibet perfecto prelato. Primo ut deus habitet in ipso per gratiam. Secundo ut sit sollicitus per operationem bonam. Tercio ut sit fructuosus per doctrinam. Ista tria habuit beatus Gregorius que notant in verbis premissis. Primo namque deus in ipso habitavit per gratiam. quod notat cum dicit. Nepralim quod interpretatur habitatio. nam et pater in ipso habitavit per gratiam dando sibi in miraculis magnam potentiam. Miracula enim operari spectat ad potentiam. Lu. ix. Dedit potestatem super omnia demonia et velantibus currebant. Filius in eo habitavit. dando sibi presentiam suam. scilicet quando Gregorius ipsum in forma peregrini recepit. et dando sibi suam carnem veram quando hostiam visibiliter in veram carnem convertit. Spiritus sanctus in eo habitavit quod ostendit per speciem colubine que super caput eius visa fuit. Et per columnam igneam que super ipsum de celo descendit. per quod datur intelligi quod habebat simplicitatem colubine et caritatem igneam. id poterat dicere pater et filius et spiritus sanctus. Jo. xiiij. Ad eum venimus et mansionem apud eum faciemus. Secundo fuit velox per operationem sollicitam cum dicit. ceru? emissus. Ceruus autem habet velocitatem. renovationem. et discretum. Sic sanctus Gregorius fuit velox ad sequendum illum. de quo dicit in psalmo. Exultavit ut gigas ad currendam viam. id fuit velox. quod deposuit omne pondus seculi pondus diuinarum quas omnes reliquit. Et de ipsis septem moraliter edificavit. Pondus deliciarum deposuit

qz corpus continue maceravit ita qd infir-
mato stomacho vix subsistere valeret duz
etiā esset in monasterio a mte sua crudis
leguminibz pascebat. pondus honoz. qz
cū esset electus in summū pontificē fugit
et se abscondit sed in dicio colūne celestis
manifestatus erat. Non em poterat latere
ppter vitam eminentē. **Matth. vi.** Nō p-
cunt abscondi supra montē posita. p-
pter puerlādem fulgentē. **Ibidē.** Neqz ac-
cendit lucernā. **Propter famā redolē-**
tem Eccl. xxiij. Sicut cinamomū et bal-
samū aromatizans odorē dedit. Res igitur
alta. lucida et vaporosa abscondi nō
pōt. Secō ceruus habet renouatōem. qm
em senescit cū serpente pugnat. et hausto
veneno ardentissime sinit. et in fontē se p-
iciens in oculis. pilis et cornibz ac pelle re-
nouat. Sic sanctus gregorius et ceteri scī
cū demone pugnātes et eius temptatōes
vīcentes ad fontē grē refrigerātis currūt
Et sic renouant in intellectu. qz limpidi-
us deū spiciunt. **Eph. iij.** Renouamini
spū mentis vestre. Renouant in effectū.
qz feruentius deū diligunt. **Psal.** Emit-
te spūm tuum. **Renouant in opatōne**
qz opavirtuosa faciunt **Eph. iij.** Indui-
te nouū hōiem qui fm deū creatus ē in iu-
sticia et scīrate veritatis. Tunc em opa no-
stra sunt virtuosa qm sunt cū iusticia quā-
tum ad primū. et scā qm ad nos. **Re-**
nouant qm ad puerlādem extrinsecā.
qz honestiorē puerlādem induunt **Colo-**
ij. Induentes nouū hōiem qui renouat
in agnitōem dei. **Tercio** scz ceruus hz dis-
cretōem. et eius discreto in tribz attēdit
scz in vulneris sanatōe. in pruritōne. et in
cordis pforatōe. **Cervus** em sagitta per-
cussus polegiū comedit. et sic sagittā p-
at. **Cervus** dragantiū comedit et sic leui-
us parit. **Cervus** etiā comedit quasdam
herbas medicinales hñtes respectum ad
cor. et sic cor qd erat tremulū pforatōem
accipit. **Habemus** em tria genera herbarz

quas ipse ceruus comedit. quaz vna va-
let ad sanandū. alia ad patiendū. et tertia
ad pforandū. **Ista** tria genera beatus gre-
gorius habuit. et alios etiā habere docu-
it. **Herba** nāqz valens ad sanandū est ser-
mo dei. **Sap. xvj.** Neqz herba neqz mala-
gma sanauit eos. s. sermo tuus dñe. qm
sanat et medet oīa. Et sicut pñtia hñerbe
est cā sanationis. ita absentia est cā mor-
tis. **Grego.** Quisqz alimenta nō retinet.
huius pfectio vita desperat. **Eterne** g mor-
tis periculū formidat. s. si cibū scē exhor-
tationis accipit. si verba vite. i. alimēta
iusticie in memoria tenens. **Secda** herba
est memoria mortis. **Ista xl.** Dis caro se-
nū et oīs gloria eius. q. flos femi. **Ista**
vz ad patiendū. i. ad pposita pplenda per
bona opa. **Greg.** Valde em se sollicitat
in bono ope qui sp cogitat de extremo fi-
ne. **Tercia** herba est meditatio dñice passi-
onis q fuit herba multū amara. **Canti. j.**
Fasciculus mirre dilectus meus mihi. et
ista valet ad pforandū et roborandum.
Grego. Si passio xpi ad memoriā redu-
citur nihil est qd non equo aio toleretur.
Tercio beatus gregorius fuit feciosus
primo per doctrinā. vnde dicit. **Dans** elo-
quia pulcherrima et pulchritudinis. **Ista** ac
eloquia pulchritudinis tribz modis dedit.
Primo nāqz fuit predicator glosus. Et
ideo dedit eloquia pulcre faciēdie. **Dicit**
aut aug. in li. de doctrina xpiana q elo-
quens in verbis suis agere debet vt veri-
tas pateat. veritas placeat. veritas moue-
at. et vt pateat debet loqui clare et aperte.
vt placeat debet loqui ppositet ornate. vt
moueat debet loqui feruenter et deuote.
Talis enim erat eloquentia beati **Grego-**
rij. scilicet clara. deuota. et ordinata. **Clara**
mibil habens obscuritatis. **Proverbi-**
orū. xiiij. Doctrina prudentium facilis.
Ordinare mibil habens rusticitatis. **Pro-**
verbio. xv. Lingua sapientum ornat sci-
entiā. **Deuota** mibil habens infipiditatis

Prouer. vi. Fauus mellis vba pposita
Secundo fuit sacre scripture ppositus lu-
 culentissimus. et q̄rum ad hoc dedit elo-
 quia pulcre sententie. Cuius em̄ sentētia et
 doctrina habuit pulcrā venustatem. so-
 lidam veritatem et dulce suauitatē. Pul-
 cra autē venustas in eloquio causata erat
 in m̄bo. scilicet celesti sapientia qua sanctus
 gregorius erat repletus. que quidem sa-
 pientia celestis pulcra admistrat eloquia
 vnde repellit heliū. **Job. xxviii.** Quis ē
 iste inuoluens sententias sermonibz im-
 peritis. ac si dicat. sententias celestes p-
 ferre vult p̄ impitros sermones. Causata
 fuit a nobilitate senatoria. vñ dicit **Iero.**
de Isaia. In sermone disertus est quippe
 vt sc̄z vir nobilis et urbane eloquētie. nec
 habens aliquid rusticitatis admixtum.
 Causata erat a rethorica philosophia. qz
 etiam in sua adolescentia magnus philo-
 sophus et rethor luculētissimus habebat
De his tribz dicit Prouer. xx. Aurum et
 multitudo gemmarū et vas preciosum la-
 bia scientie. Labia enim scientie beati gre-
 gorij fuerunt ornata auro. i. celesti sapien-
 tia. et gemma. i. rethorica philosophia. et
 ista pcedebat avase p̄cioso qd̄ pductū
 erat a nobilitate senatoria. **S**ecundo eius
 doctrina habuit solidam firmitatē et veri-
 tatem. Cum enim quidā emuli post mor-
 tem suam libros suos comburerent
Petrus diaconus restitit asserēs se sp̄m
 sc̄m in specie columbe sup̄ euz sepevidisse
 et desup iuramento facto in morte sua iu-
 ramentum firmavit. Ex quo patz qd̄ doc-
 trina ipsius approbata fuit p̄ tria scilicet p̄
 sp̄m sc̄m verba inferentem **Jo. xv.** Para-
 clitus autem sp̄s sanctus quem mitteret
 pater in nomine meo illos docebit oīa
 et suggeret vobis oīa. **P**er iuratōnem in-
 ternientē. **Hebreo. vi.** Dis p̄trauetis
 finis ad p̄firmatōnem est iuramentū. et p̄
 mortē subsequētē. **ibidē.** Testamētum
 em̄ in morte p̄firmatum est. **T**ercio eius

doctrina habet dulce suauitatem. Est em̄
 in corde tanq̄ pigmentū ad medicandū.
 in ore tanq̄ mel ad p̄ferēdum. in aure
 tanq̄ melodia ad audiendū. et in opere
 tanq̄ odor ad imitandū. **Eccl. xlii.** Me-
 moria ioseph. i. beati gregori qui seplum
 in sacrificiū deo exhibuit. quia ioseph sa-
 crificiū interpretat in p̄positōe odoris
 facta. **E**cce q̄ odorifera ad imitātōnem.
 opus pigmentarij. **E**cce q̄ delectabilis ē
 vtiq̄ ad meditationē. **I**n ore quasi mel
 dulcorabit. ecce q̄ dulcis ad platōnem
 et vt musica i cōiunio vini. ecce q̄ suavis
 ad auditionem. **T**ercio erat laudator dei
 deuotus. et q̄rum ad hoc habuit eloquia
 pulcre laudatōnis diuine. Cuz em̄ missa
 prius p̄fusa diceret. ipse eam pulcre or-
 dinauit statuens vt in lingua triplici de-
 cantaret scilicet greca. vt sunt kyrieleyson.
 hebreā. vt sunt amen et alleluia. et latina.
 vt sunt cetera alia. **S**icut em̄ iste tres lin-
 gue in ligno et titulo crucis posite cōfesse
 sunt xpm morientem. sic voluit vt christū
 laudarent in celo regnantem. **O**rdinauit
 etiam vt in ipsa missa fierent tres p̄es d̄
 corpore christi. ad innuendū qd̄ corpus
 mysticum. i. christi fideles sunt diuise in
 tres p̄es. **N**am illa pars que ponitur in
 calice abscondit et in vino ponitur signat
 illam p̄tem que ē in celo que ab omnibz
 malis abscondit. et ab vbertate dom̄ dei
 inebnat. **A**lie due p̄es significant duas
 p̄es fidelū que adhuc tribulationibus
 exponūt. vna que est in mūdo q̄ subijcit
 multiplici passione. alia que est in purga-
 torio. que subijcit magne cruciatōi. **O**r-
 dinauit etiam qd̄ missa vocet ex eo qd̄ ipsa
 sacra hostia a deo patre nobis dupliciter
 est missa. scilicet p̄ incarnatōnem in mūdo. et san-
 ctificatōnem in sacramento. et nos eā sibi
 dupliciter mitrim. scilicet p̄ passionē qua deo
 reconciliām. et p̄ quotidianā oblatōz que
 p̄ nobis intercedit vt misericordiam cōt-
 sequamur etc.

De eodem. Sermo. iiii.

Vigilate qz nescitis qua hora dominus uel uenietur sit. **Ma.** **xxiiij.** Istud euangelium legit in honore beati gregorii qui vigilas interpretatur. ipse enim vigilauit sibi. ecclesie. et deo. **Sibi** quidem per uirtutis acquisitionem. **Multas** namque uirtutes acquisiuit sibi. **Prima** est fortitudo cum infirmitate. **Licet** ei corpe langueret. **sp** tamen aut legebatur aut scribebat aut orabat. **ij.** **Cor.** **xiij.** Cum infirmus tunc potens sum. **Sancti** enim uiri quicumque sunt in firmi in corpe sunt fortes in mente. infirmi autem ad amandum terrena. fortes deo ad amandum celestia. **Hoc** ostenditur exemplo arboris cordis et corporis. **Arboris** quidem. qz **fm** gregorio. sancti uiri significantur per palmam que inferius est arbor et superius lata. **Alii** autem significantur per alia arbuta que inferius in ramis sunt lata et superius angusta. **Ex**emplo cordis. qz cor est latius superius. et strictius inferius. **Ex**emplo corporis. quod hoc rectitudinem. qz homo debet habere rectam intentionem. eleuata faciem. qz debet habere cor eleuatum per amorem. **Radices** superius et ramos dependentes inferius. qz deus esse plantatus in celo per desiderium. et inferius fructificare per operatiois studium. **Secundo** habuit abundantiam cum paupertate. **Ips**e enim in multis diuitiis abundauit. sed in hijs omnibus pauper fuit. qz omnia pauperibus erogauit. **p** **uer.** **xiij.** Est quasi diues cum nihil habeat. et est. q. pauper cum in multis diuitiis sit. **Ips**e enim sex monasteria in sicilia fecit. et septimum in domo propria fundauit. **Indigentium** nomina scripta habuit. et eis necessaria ministrabat. **Tribus** milibus ancillis dei. **lxxx.** libras auri annualiter offerebat. **Hic** tradit exemplum de heremita qui omnia reliquerat et unum solum cartum tenebat. **Tercio** habuit exemplum cum humilitate quam habuit in animo. in uerbo. in signo. et in homine inuito. **In** animo quidem. qz peccatorem se reputabat. uero in uicio impatore qui eum persequere scriptis.

Quia enim peccator sum credo quod omnipotens deum tanto uobis amplius placatis quanto me sibi male seruientem magis affligitis. **In** uerbo. qz primus in suis litteris seruum seruorum se appellat. **In** signo. qz cum quidam heremita uellet sibi reuerentiam exhibere ipse prius se in terram prosternit. **In** honore inuito. qz electio fuit inuita ex parte sui. et ideo fugit et se abscondit. **Sed** tamen fuit uoluntaria ex parte populi. quia enim omnes uoluntate elegerunt. **Et** fuit miraculosa ex parte dei. qz cum langueret indicio colune manifestatus est. **Quarto** habuit iusticiam cum pietate. **Magis** iustus fuit in puniendo. et pius in patiando. **Talis** debet esse quilibet personatus sicut ipse gregorio. ostendit triplici exemplo. **scilicet** exemplo lassii. unde ait. **Facientes** non erigit nisi qui status sui rectitudine per passionem flectit. **Ex**emplo ferri. qz si ferrum debet coniungi ad inuicem. oportet quod prius mollescat. **Qui** enim uult alium sibi uincere per more correctionem prius sibi mollescat per passionem. et alius mollescat per temperantiam. **Ex**emplo olei. **Ignis** enim correctionis non lucet nec ardet in uino seueritatis. nec in aqua insipientie affectionis. sed in oleo misericordie et compassionis. **Secundo** vigilauit ecclesie per officij ecclesiastici ordinationem. **Quamuis** enim dies naturalis habeat. **xxiiij.** horas. de ipsis tamen gregorius extraxit septem. ordinans ut in ipsis deus laudetur ex eo quod ipse hore sunt a christo multiplici priuilegio consecrate. **Siquidem** in matutinis christus est natus. a iuda traditus et captus. **In** media autem nocte secundum opinionem uero. ad iudicium est uenturus. **Libenter** igitur in matutinis deum laudare debemus et ei gratias per suam natiuitatem capite et per iudicij executionem. **In** prima deus celum et terram in seruicium et ad seruicium hominis creauit. **Ad** templum in hac hora personaliter ire profuevit. **Unde** dicitur **Luc.** **xxj.** quod omnis populus ad eum mirabatur. id est mane festinabat. **Re**

surgens a mortuis mulieribus apparuit. In hacigitur hora laudamus deum et pro beneficio creatōnis et pro gloria resurrectōis et ut in nobis habeamus exemplū sue immittationis. In tertia ad colūmā xps fuit ligatus. Flagellatus. et sue mortis sententiā accepit a iudeis. et spm scm in apostolos misit. et propter hoc et tertia deū laudamus. In sexta erat xps in cruce concludatus. Sol radios suos subtraxit et se tenebris induit. Et in die ascensionis xps cum discipulis suis tanq̃ cum amicis suis ab eis recessurus p̃uuiū fecit. In nona xps spm emisit. in cruce lancea latus eius perforatum fuit et in celum ascendit. In vesperis xpus corporis sui et sanguinis sacramentū instituit. et discipulorū pedes lauit et resurgens in habitu pegrini apparuit. In completorio xps sanguineas guttas sudauit. de cruce depositus in monumento clausus fuit. resurgens clausis ianuis ad discipulos intrauit. Tercio vigilauit q̃rtum ad deum per contemplationē. Et q̃ vigilauit. ideo deum inuenire meruit. iuxta illud Eccle. xxiij. Qui mane uigilauerint ad me inueniēt me. Meruit qui deum inuenire christum. spm scm. beatā virginem. et angelos. Christum quidē inuenit in peregrini specie et inuisibili carne. Spm scm inuenit in columba ignis. et in specie columbe sup caput eius manentis. Beatam virginem inuenit sibi reuerendā in angelorū iubilationē. qm̃ audite sunt voces angelorū sibi dicentium Regina celi etc. Et sibi p̃piciam in pestis appulsiōe qm̃ ante imaginē virginis turbulenta aeris fugit. et sermitas mira remāsit. Angelos multos inuenit. habuit quidem angelū orōnes suas deo offerentem. unde dixit ei angelus quem in forma paupis suscepit. Et angelus dñi sum. et dñs me misit ad te ut p̃regam te et orōnes tuas deo offeram. Habuit āgelū et̃ p̃ oīa aduersa defendentē. Qm̃ cū mauritius imperator

qm̃ psequeret angelus in monastico hītu p̃ipm spatā euaginatā vibravit. et sic a p̃secutōe cessauit. Hūit angelū sibi in oīb̃ obsequentē. nam cū in die pasce ap̃d scām mariam maiorem missā celebraret et pax dñi p̃nunciaret. Angelus domini alta voce sibi t̃ndit. Et cum spū tuo. vñd̃ in illa die papa in dicta ecclesia celebrat. et cū pax domini dicit sibi minime t̃ndet in illius miraculi testimoniu

De sc̃to b̃ndicto abbate. Sermo. j.

Dilectus deo et

hōib̃ cui? mēoria in b̃ndictōe ē

Ecc̃. xlv. Magnū p̃comiū ē a deo diligi. ab hōib̃ amari. et in mēoria b̃i. Ab his trib̃ p̃conijis sc̃s b̃ndictus in ṽbis p̃emissis p̃mendat. Fuit ei a deo dilectus. ab hōib̃ amatus. et oī memoria dignus

Dilectus ei a deo fuit q̃ deuore incepit. deuoti? vixit et deuotissime finit. Incepit quidē a puritate. Gre. Etatē quidē morib̃ trāsiens nulli aīm suū voluptati dedit. et iō meruit dīne visionis claritatē. mar̃. v. B̃i mūdo corde qm̃ etc. Incepit a paup̃tate. Gre. Despectis studiis. relicta domo. rebusq̃ p̃is sc̃e p̃uersatōis hīu q̃siuit et iō meruit iudiciariā p̃tatem iob. xxxv. Iudiciū paup̃ib̃ tribuit. Incepit ab hūilitate. Gre. Plus appetebat mala mūdi p̃p̃ri q̃ laudes. plus pro deo laborib̃ fatigari q̃ fauorib̃ extolli. et iō meruit celestē sublimitatē. Lu. xiiij. Qui se hūiliat etc. Incepit a p̃passione. Greg. B̃ndict? religiosus et pi? puer cū nutrice suā flere p̃spiceret eius dolori p̃passus ē. et iō meruit dīnā miseratōē. mar̃. v. B̃i misericordēs qm̃ mi. etc. Incepit a deuota orōe. q̃ capisteriū fractū orōne sua reinte grauit. et iō meruit a dō magnā fiduciā et securitatē. Ecc̃. xxxv. D̃o hūiliantis se penetrat nubes. et nō descēdet donec respiciat altissimū. Sc̃do deuoti? vixit. tota ei vita sua fuit i orōe et iō merebat̃ exaudiri